

Studie CETA ukázala na mezery v plnění legislativních povinností při sběru elektroodpadu, důsledky to může mít pro spotřebitele, obce i výrobce

2.9.2024 - | PROTEXT

Systém rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR) funguje v České republice již od roku 2003, přičemž klíčovou roli v něm hrají kolektivní systémy, které zajišťují sběr a recyklaci elektrozařízení (ASEKOL, ELEKTROWIN, EKOLAMP, REMA Systém, RETELA). Systémy vykazují dlouhodobě dobré výsledky sběru, jehož míra se za posledních 10 let v ČR zvýšila skoro trojnásobně. Rostoucí objem elektroodpadu a stále přísnější legislativní regulace ale vyžadují neustálé zlepšování těchto procesů. Nová studie CETA pro APPLiA CZ přináší vyjma statistických informací o sektoru a výzvách pro jednotlivé produktové skupiny i překvapivé závěry týkající se finanční stability a transparentnosti některých kolektivních systémů. Tato zjištění poukazují na možná porušování legislativních požadavků, jako je včasné zveřejňování povinných informací a udržování zákonné finanční rezervy.

„Některé závěry uvedené v nezávislé studii považuji za znepokojivé. Doporučuji proto všem dotčeným subjektům, zejména výrobcům i zástupcům měst a obcí, aby se s výsledky analýzy seznámili a vyvarovali se tak případné spolupráci s finančně nestabilními či netransparentními kolektivními systémy,” **apeluje Radek Hacaperka, generální ředitel APPLiA CZ, zadavatel studie**, a doplňuje, že tato studie poskytuje praktický návod k ověření či výběru spolehlivého kolektivního systému i důležitá doporučení pro regulační úřady. *„Při získávání dat a informací pro analýzu jsme narazili na to, že plnění některých povinností kolektivních systémů, zejména v oblasti zveřejňování informací nebo finančního hospodaření, je kulantně řečeno, minimálně velmi sporné,”* **popisuje Aleš Rod, výkonný ředitel Centra ekonomických a tržních analýz (CETA)**, které studii zpracovalo. V případě, že systém neplní všechny legislativní požadavky nebo není v souladu s legislativními pravidly EPR (zejména včasné a transparentní zveřejňování povinných informací či držení zákonné finanční rezervy), může vést k právním komplikacím a finančním sankcím, což ohrožuje všechny klienty daného kolektivního systému i důvěru veřejnosti v celý systém. Naopak finančně zdravý, stabilní kolektivní systém tvoří finanční rezervu a je nákladově efektivní, což zaručuje jeho schopnost dlouhodobě a efektivně plnit své závazky. *„Právě finanční stabilita a zdraví zaručuje, že nebude docházet k neúměrnému navyšování recyklačních příspěvků, respektive že se systém vyrovná s exogenními šoky (jako např. energetická krize). Při organizaci rozšířené odpovědnosti mezi více licencovaných společností, které si konkurují, jako je tomu právě u elektrických zařízení a elektrozařízení, je důležité sledovat nejen celkové statistiky, ale právě i situaci v jednotlivých subjektech,”* **doplňuje Aleš Rod**.

Důležitá role regulátora

Studie doporučuje, aby Ministerstvo životního prostředí či jeho podřízené kontrolní orgány důsledně sledovaly efektivitu a finanční stabilitu jednotlivých kolektivních systémů, což umožní včas identifikovat potenciální problémy a zajistit, že povinné subjekty, zejména výrobci, obce, ale i veřejnost budou dostatečně informovány o tom, jak správně vybírat a hodnotit kolektivní systémy působící na trhu, a jak nakládáním s odpady podporovat cirkulární ekonomiku. *„Výběr správného systému není jen otázkou legislativního plnění. Je to také strategické rozhodnutí, které může výrazně ovlivnit náklady firem i obcí. Z minulosti jsou známy případy, kdy nesprávně vybraný partner v*

podobě finančně nestabilního kolektivního systému zapříčinil, že firma platila za ekologickou likvidaci elektroodpadu dvakrát,” upozorňuje Radek Hacíperka z APPLiA CZ. Obce by se při smluvních vztazích s kolektivními systémy měly kromě důrazu na důvěryhodnost a finanční stabilitu zaměřit také na kvalitní infrastrukturu a edukaci, což přímo ovlivňuje dostupnost služeb pro občany. Preference spolehlivých systémů zvyšuje důvěru veřejnosti v proces recyklace, tím také její efektivitu a přispívá tak k lepší ochraně životního prostředí.

O APPLiA

APPLiA CZ zastupuje zájmy členů při jednání s vládou, orgány státní správy a samosprávy a dalšími institucemi. Koordinuje spolupráci evropských výrobců v technických oblastech s mezinárodními, evropskými a národními normalizačními a certifikačními úřady. Hlavním cílem sdružení je posilovat vliv odvětví na zákonodárné orgány a činitele s rozhodovacími pravomocemi.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/studie-ceta-ukazala-na-mezery-v-plneni-legislativnich-povinnosti-pri-sberu-elektroodpadu-dusledky-to-muze-mit-pro-spotrebitele-obce-i-vyrobce/2562591>